

Sprawozdanie z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lutowiskach
za rok 2016

Działając zgodnie z art. 110 ust.9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016r., poz. 930 ze zm.) „ Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa Radzie Gminy całoroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”.

Struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lutowiskach.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Lutowiska. Działa w oparciu o statut oraz art.17 ust.1 i ust.2 , art.18 ust.1 i ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej/Dz.U. z 2016, poz. 930 ze zm./, ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks Postępowania Administracyjnego/Dz.U. 2016,poz.23/,

Rozporządzenia Rady ministrów z dnia 29 lipca 2009r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej/Dz.U. z 2015,poz. 1058 / a także ustawy z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie/ Dz.U.2015 poz.1390 /, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy .Dz.U. 2016,poz 645ze zm./, ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego /Dz.U. z 2011 nr 231,poz. 1375 ze zm./, ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej/Dz.U. 2017, poz.697 ze zm./, ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz.U. z 2016 poz. 487 ze/, ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii //Dz.U. z 2015,poz. 875 ze zm./ , ustawa z dnia 25 lutego 1964r.Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy /Dz.U. 2012,poz.788 ze zm./, ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym/Dz.U. z 2016,poz.446 / ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych/Dz.U. z 2016.,poz. 2046 ze zm./, ustawa z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych/Dz.U. z 2016,poz. 1870 ze zm./,ustawa z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego/Dz.U. z 2015r. ,poz. 513 ze zm./, ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych/Dz.U. 2016,poz. 922 ze zm.

Zadanie powierzone przez Wójta Gminy .

Realizacja zadań ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych/Dz.U z 2016,poz. 1518 ze zm./;

- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 22 kwietnia o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej/ Dz. U. z 2015,poz. 859 ze zm./;

- realizacja zadań z zakresu ustawy o dodatkach mieszkaniowych/Dz.U. z 2013,poz. 966 ze zm./;

- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014, poz. 567),

- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016, poz. 195 ze zm.)

- realizacja zadań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych/Dz.U.2014,poz.755 ze zm./

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia zgodnie z treścią art. 110 ust.12 ustawy o pomocy społecznej nie mniej niż 3 pracowników socjalnych :

- 3 pracowników socjalnych- zatrudnienie na czas nieokreślony;
- 1 głównego księgowego na ½ etatu;
- 1 urzędnika realizującego świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny;
- 1 Asystent rodziny-zatr. na ½ etatu- finansowane z Projektu Ministerstwa Pracy I Polityki Społecznej ;
- 1 kierownik- odpowiedzialny za funkcjonowanie OPS.

POMOC SPOŁECZNA I JEJ REALIZACJA.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutowiskach jest jednostką organizacyjną gminy. Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kieruje się ustaleniami przekazywanymi przez Wojewodę. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami Wójta. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej może wytaczać na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne. W postępowaniu przed Sądem stosuje się odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym. Ośrodek Pomocy Społecznej może kierować wnioskami o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Pomoc społeczna zajmuje ważne miejsce w systemie zabezpieczenia społecznego. Jej rola ciągle wzrasta, gdyż zakres podmiotowy i przedmiotowy udzielonych świadczeń ulega systematycznemu rozszerzeniu. Coraz więcej osób i rodzin korzysta ze wsparcia w ramach tego systemu, a katalog spraw regulowanych przez przepisy prawa pomocy społecznej jest obszerny. Celem pomocy społecznej jest również zapobieganie powstawaniu marginalizacji osób i rodzin , a więc profilaktyka, która należy do najtrudniejszych zadań pomocy społecznej, bowiem wymaga profesjonalizmu pracowników socjalnych, współdziałania instytucji pomocy społecznej z innymi podmiotami. Kadra pomocy społecznej musi na bieżąco podnosić kompetencje i umiejętności , prowadzić poradnictwo w oparciu o ustawodawstwo z wielu obszarów życia społecznego i gospodarczego.

Cele i działania GOPS.

Głównym celem działania było :

- ograniczenie marginalizacji osób i rodzin poprzez wspieranie zmierzające do zaspokojenia odpowiadających godności człowieka ,poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej;
- zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom utrudniającym życiowe usamodzielnienie osób i rodzin , oraz ich integracji ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej ,poradnictwa, prac społecznie użytecznych i udział w projekcie systemowym.

GOPS stosuje systemy informatyczne jak : POMOST STD; AMAZIS; PROGRAM Sprawny Urząd.- wersja 2.x. Sporządzane były sprawozdania kwartalne ,półroczne i roczne z

realizacji zadań i wydatków budżetowych, które były przekazywane przez powyższe systemy do jednostek nadrzędnych.

Ośrodek zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej/Dz.2015, poz.1390/ oraz Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2014-2020 realizował zadania nałożone przez ustawodawcę na Gminę.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków. Statystycznie większość ofiar przemocy w rodzinie stanowią kobiety, a w dalszej kolejności kategorie osób, których płeć nie jest uwzględniona: małoletni, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami. Bardzo często ofiarami przemocy w rodzinie są też dzieci – świadkowie. Diagnoza sytuacji jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie możemy wskazać normy społeczne i kulturowe. Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Nadal w wielu środowiskach to zjawisko znajduje odzwierciedlenie w obyczajach – społecznej akceptacji bicia, stosowania kar cielesnych, w przekonaniach związanych z rolą mężczyzny w rodzinie (rola „pana i władcy”). Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma również dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że najlepszym i najbardziej skutecznym sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie/nadużywanie alkoholu/. Wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili Monitor Polski – 6 – Poz. 445 popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że sprawcy często

wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Pierwsze badania przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w 2007 r. dotyczące diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wskazywały, że przemocy w rodzinie doświadczył więcej niż co trzeci Polak (36%). Kolejne badania planowane do przeprowadzenia pod koniec 2013 r. będą miały charakter porównawczy i dzięki nim uzyskamy informację na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie na przestrzeni obowiązywania Programu. Na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w grudniu 2012 r. zostały przeprowadzone badania w ramach projektu badawczego zatytułowanego „Diagnoza dotycząca realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U.2015, poz. 1390, ze zm.) wykonywanych przez zespoły interdyscyplinarne/grupy robocze, a także realizacji procedury „Niebieskie Karty” w oparciu o rozporządzenie z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245)”. Projekt ten został opracowany i wykonany przez Instytut Badania Rynku i Opinii Publicznej Millward Brown SMG/KRC na zamówienie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Wg raportu z badań wynika, że 62% osób dotkniętych przemocą w rodzinie, których sytuacją zajmował się zespół interdyscyplinarny i grupy robocze w 2012 r. w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”, stanowiły wyłącznie kobiety. Większość badanych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonuje w gminach wiejskich (63%), jedna czwarta (24%) – w gminach miejsko-wiejskich, a nieco ponad jedna dziesiąta (13%) – w gminach miejskich. Rozkład liczby zespołów ze względu na województwo w badanej próbie jest zbliżony do rozkładu liczby gmin w Polsce. Najwięcej badanych zespołów interdyscyplinarnych było z województwa mazowieckiego (14%), lubelskiego i wielkopolskiego (po 9%) – czyli województw o największej liczbie gmin w Polsce. W ramach badań uzyskano informacje dotyczące 1666 zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (z 65% gmin w Polsce) powołanych w ramach znowelizowanej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz. 1390, ze zm.). Większość z nich funkcjonuje w gminach wiejskich (63%), jedna czwarta w gminach miejsko-wiejskich (24%), a pozostałe w gminach miejskich (13%). Rozkład liczby badanych zespołów ze względu na województwo jest analogiczny do rozkładu liczby gmin w Polsce w podziale na województwa. W skład badanych zespołów interdyscyplinarnych wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (100%), Policji (100%), gminnej komisji Monitor Polski – 7 – Poz. 445 rozwiązywania problemów alkoholowych (100%), oświaty (99%) i ochrony zdrowia (94%). W skład zdecydowanej większości zespołów wchodzi także kuratorzy sądowi (88%), w skład połowy (48%) – przedstawiciele organizacji pozarządowych, a przedstawiciele Prokuratury w skład 16% badanych zespołów. W większości przypadków porozumienia o współpracy z instytucjami zostały zawarte przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Wśród członków 25% badanych zespołów są także przedstawiciele innych instytucji. W 2012 r. procedurę „Niebieskie Karty” realizowało 96% badanych zespołów interdyscyplinarnych. W 2012 r. w przypadku badanych zespołów procedurę „Niebieskie

Karty” wszczynali najczęściej policjanci (94%) i pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (67%), wypełniali formularz „Niebieska Karta – A” i przekazywali go następnie przewodniczącemu zespołu. To także do przedstawicieli tych instytucji najczęściej trafiają, zdaniem respondentów, zgłoszenia o przemyśle w rodzinie. Rzadziej wskazywano przedstawicieli innych uprawnionych instytucji jako przekazujących zespołowi interdyscyplinarnemu w 2012 r. formularze „Niebieska Karta – A” i tym samym uruchamiających procedurę „Niebieskie Karty” (przedstawiciele oświaty – 25%, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – 13%, ochrony zdrowia – 10%). Do nich zdaniem respondentów rzadziej także trafiają zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie. Jak wynika z analiz przeprowadzonych w ramach prezentowanych badań, zdecydowana większość badanych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie wywiązuje się z nałożonych na nie obowiązków i zadań związanych z funkcjonowaniem zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Przedstawiciele zespołów interdyscyplinarnych uczestniczący w badaniu ocenili funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych jako skuteczny sposób przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zalety pracy interdyscyplinarnej – kompleksowość oraz zwiększenie efektywności i skuteczności działań – są potwierdzone opiniami uczestników badań. Jako najważniejsze pozytywne rezultaty pracy interdyscyplinarnej wskazano kompleksowe, wieloaspektowe udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie, lepszą koordynację działań służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a przez to zwiększenie ich skuteczności oraz możliwość wzajemnego uczenia się, dzielenia wiedzą i doświadczeniami. Sprawne współdziałanie służb i instytucji pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia służb i instytucji – zarówno na poziomie strategicznym, jak i indywidualnym. Po kilku latach funkcjonowania Programu widać wyraźnie, że decyzja dotycząca opracowania tego dokumentu, a przede wszystkim ustawowych uregulowań prawnych w tym zakresie, była trafna i potrzebna. Monitor Polski – 8 – Poz. 445 Usystematyzowanie działań, wskazanie odpowiedzialności dla poszczególnych szczebli administracji publicznej, z jednej strony, powoduje wzrost odpowiedzialności, a z drugiej strony, daje możliwość dokonywania oceny i lepszej kontroli. W dalszym ciągu należy kontynuować intensywne działania wynikające z obowiązków nałożonych przez Krajowy Program na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jednocześnie wstąpić się w debatę publiczną oraz opinie specjalistów pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie. Realizowane działania w ramach Programu mają duże znaczenie przy kreowaniu przyszłych priorytetów w walce ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Jednym z kluczowych osiągnięć, które dotychczas udało się zrealizować zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym, jest podejmowanie współpracy oraz branie odpowiedzialności za tę problematykę przez różne resorty zaangażowane w realizację Programu, ale również przez służby pracujące w środowiskach lokalnych. Wprowadzenie tego typu rozwiązań daje gwarancję skuteczności podejmowanych działań oraz stworzenia optymalnych rozwiązań w zakresie walki ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Realizowane działania w ramach Programu w sposób znaczący wpłynęły na zmianę świadomości społecznej. Ujawnianie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadaniem Ośrodka jest zapewnienie Zespołowi interdyscyplinarnemu obsługi organizacyjno-technicznej, lokalu, materiałów biurowych, dostępu do urządzeń biurowych, miejsca w którym będą przechowywane dokumenty Zespołu w sposób bezpieczny zapewniający ochronę danych osobowych. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności przez:

- 1) Diagnozowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 2) Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W roku 2016 odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego /ZI/.

ZI. tworzy grupy robocze /GR/, których zadaniem jest rozwiązanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach i przygotowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie.

W roku 2016 zespół zajmował się 4 rodzinami, w których została założona Niebieska Karta z powodu stosowania przemocy fizycznej i psychicznej poszkodowanych zostało 3 osób.

Wójt udzielił kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej upoważnienia do:

- wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gmin;
- prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji;
- prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym także do wydawania decyzji administracyjnych;
- sprawowanie nadzoru merytorycznego nad prowadzeniem postępowania w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego i przygotowania decyzji;
- realizacja zadań z zakresu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi Kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Pomocy Społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) Ubóstwa;
- 2) Sieroctwa;
- 3) Bezdomności;
- 4) Bezrobocia;
- 5) Niepełnosprawności;
- 6) Długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) Przemocy w rodzinie;
- 8) Potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) Bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo- wychowawcze;
- 11) Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy ;
- 12) Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) Alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) Zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) Klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) Osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **634,00** zł. zwanym dalej „ kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”
- 2) Osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **514 ,00** zł. zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie” .

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2)pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4)analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;

- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą.

Gmina i powiat obowiązane zgodnie z przepisami ustawy do wykonywania zadań pomocy społecznej nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należą:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 8) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 9) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego;
- 10) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym człowiekiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 11) praca socjalna;
- 12) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscach zamieszkania;
- 13) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 14) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem rodziną;
- 15) dożywianie dzieci;
- 16) sprawienie pogrzebu w tym osobom bezdomnym;
- 17) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;

18) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;

19) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu informatycznego;

20) utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników;

21) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych z środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy również :

1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;

2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;

3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;

4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy w tym tworzenie i realizacja programów oświatowych;

5) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

3) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;

4) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

5) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi.

Stosowanie ograniczeń w przyznawaniu świadczeń finansowych z pomocy społecznej.

Działając zgodnie z art. 11 ustawy o pomocy społecznej cytowanej powyżej w przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznania pomocy w formie świadczenia niepieniężnego. Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu

trudnej sytuacji, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną, mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczeń z pomocy społecznej należy uwzględnić sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o świadczenie lub korzystającej ze świadczeń. Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń pomocy społecznej. Osobie tymczasowo aresztowanej zawieszają się prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Za okres tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczenia.

PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE Z O ŚRODKIEM POMOCY SPOŁECZNEJ PRZY ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

1. Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie ;
2. Powiatowy Urząd Pracy w Ustrzykach;
3. Powiatowy Zespół Do Spraw orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Sanoku;
4. Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Województwie Podkarpackim;
5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Sanoku i Jaśle;
6. Zarząd Polskiego Czerwonego Krzyża w Ustrzykach Dolnych Oddział Ustrzyki Dolne;
7. Bieszczadzki Zespół Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych;
8. Zespół Szkół Zawodowych w Sanoku;
9. Technikum Budowlane w Sanoku;
10. Sąd Rejonowy w Lesku;
11. KRUS w Sanoku;
12. Rewir Dzielnicowych w Lutowiskach;
13. Rejon Energetyczny w Sanoku;
14. Bieszczadzka Agencja Rozwoju Regionu w Ustrzykach Dolnych;
15. Placówki Oddziału Straży Granicznej na terenie Gminy Lutowiska;
16. Zespół Szkół Rolniczych w Iwoniczu;
17. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ustrzykach Dolnych;
18. Poradnia Zdrowia Psychicznego w Lesku;
19. Punkt Konsultacyjny Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ustrzykach Dolnych;
18. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Moczarach;
19. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lutowiskach;
20. Zakład Karny w Łupkowie;

21. Poradnia Leczenia Uzależnień w Lesku;
22. Caritas Archidiecezji Przemyskiej;
23. Komitet Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie;
24. OHP w Krośnie;
25. Komornik przy Sądzie Rejonowym w Lesku oraz inni komornicy z rejonu całego kraju;
26. Komenda Powiatowa Policji w Ustrzykach Dolnych;
27. Dom Pomocy Społecznej w Moczarach;
28. Dom Pomocy Społecznej w Zagórzcu;
29. Urząd Skarbowy w Ustrzykach Dolnych;
30. Szkoły Podstawowe i Gimnazjum na terenie Gminy Lutowiska;
31. Miejscowe Sklepy;
32. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lutowiskach;
33. Szpitale Psychiatryczne w Podkarpackim;
34. Przedstawiciele Kościołów Katolickich;
35. MOPS, GOPS, PCPR w całym kraju.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną:

I.p	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Rodziny ogółem	125	344
2.	O liczbie osób w rodzinie 1	40	40
3.	O liczbie osób w rodzinie 2	22	44
4.	O liczbie osób w rodzinie 3	18	54
5.	O liczbie osób w rodzinie 4	26	104
6.	O liczbie osób w rodzinie 5	12	60
7.	O liczbie osób w rodzinie 6 i więcej	7	42
8.	<u>Rodziny z dziećmi ogółem</u>	58	235
9.	O liczbie dzieci 1	30	105
10.	O liczbie dzieci 2	20	87
11.	O liczbie dzieci 3	8	43
12.	O liczbie dzieci 4	0	0
13.	O liczbie dzieci 5	0	0
14.	<u>Rodziny Niepełne ogółem</u>	11	39
15.	O liczbie dzieci 1	5	16
16.	O liczbie dzieci 2	5	19
17.	O liczbie dzieci 3	1	4

18.	O liczbie 4 i więcej	0	0
19.	<u>Rodziny Emerytów I Rencistów ogółem</u>	26	71
20.	O liczbie osób 1	5	5
	O liczbie osób 2	12	24
21.	O liczbie osób 3	2	6
22.	O liczbie osób 4 i więcej	7	36

Powody przyznawania pomocy:

1.	Ubóstwo	83	225
2.	Bezdomność	4	4
3.	Bezrobocie	70	220
4.	Niepełnosprawność	29	71
5.	Długotrwała lub ciężka choroba	56	148
6.	Bezradność w sprawach opiek.-wych. I prowadzenia gospodarstwa domowego-ogółem w tym:	12	43
7.	Rodziny Niepełne	11	39
8.	Rodziny Wielodzietne	1	4
9.	Alkoholizm	12	28
10.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0
11.	Zdarzenie losowe	0	0

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Świadczenia przyznawane w ramach zadań zleconych i zadań własnych(bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	334	125	334
2.	Świadczenia przyznawane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	334	125	334
3.	Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej- ogółem	71	71	200

Szczegółowe formy pomocy :

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Razem	413	-	281 113	146	415
2	Zasiłki stałe- ogółem w tym przyznane dla osoby:	13	145	85 101	13	13
3	Samotnie gospodarującej	13	145	85 101	13	13
2.	Zasiłki okresowe-ogółem w tym przyznane z powodu;	12	57	12 529	12	22
3.	Bezrobocia	18	53	16 994	18	46
4.	Długotrwałej choroby	2	5	1 585	2	2
5.	Posiłek dla dzieci w szkołach:	77	10 085	46 126	52	210
6.	Posiłek w rodzinie	182		62 598	68	225
7.	Inne zasiłki celowe i w naturze- ogółem w tym:	230	-	110 549	110	304
8.	Zasiłki specjalne celowe	19	54	17 695	18	52
9.	Praca socjalna				71	200
10.	Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	7	82		7	7
11	Składka zdrowotna przy zasiłku stałym	17	168	7 777	17	16
12	Zdarzenie losowe	0	0	0	0	0

Pomoc w naturze:

1. W roku 2016 Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał z programu „ Dostarczenie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” żywność w łącznej ilości 2,7 ton, którą otrzymało **97** rodzin z ilością osób w rodzinie – **207 / mleko, cukier, makaron, konserwy, olej/ - jabłka dla wszystkich mieszkańców naszej Gminy /2 271/- w ilości 32 ,4 ton**

Realizacja zadań zleconych wykonywanych przez administrację rządową zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych(Dz.U .z 2016,poz. 1518 ze zm.)

Wydatki na świadczenia rodzinne i świadczeniobiorcy:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin narastające od początku roku	Kwota wydatkowana narastająco od początku roku
1	Zasiłek rodzinny	150 rodzin 463 osób w rodzinie co stanowi <u>32,89%</u> ogółu mieszkańców	205 335
3	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	11	11 000
4	Specjalny zasiłek opiekuńczy	3	16 120
5	Samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0
6.	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2	6 960
7.	Samotnego wychowywania dziecka	9	20 328
8.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	13	14 700
9.	Rozpoczęcia roku szkolnego	121	12 100
10.	Podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	25	36 711
11.	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	15	15 800
12.	Zasiłki pielęgnacyjne	58	106 182
13.	Świadczenia pielęgnacyjne	7	98 800
14.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	10	10 000
15.	Świadczenie rodzicielskie	6	61 184
Razem			615 220

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne:

Lp	wyszczególnienie	Wydatki narastające od początku roku	Liczba osób za które opłacono składki narastające od początku roku
1	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	22 126	12

Realizacja zadań zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2016r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014, poz. 567),

Lp	wyszczególnienie	Wydatki narastające od początku roku	Liczba osób narastająco od początku roku
1	Zasiłek dla opiekunów	18 720	3
Razem		18 720	3

- realizacja zadań z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016, poz. 195 ze zm.)

Lp	wyszczególnienie	Wydatki narastające od początku roku	Liczba rodzin narastająco od początku roku
1	Świadczenie wychowawcze	924 423	126
Razem		924 423	126

Realizacja zadań zleconych wykonywanych przez administrację rządową zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej/ Dz. U. Nr , poz. 732/.

Realizacja zadań zleconych wykonywanych przez administrację rządową zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów / Dz.U. z 2016r. poz. 169/

Lp.	Wyszczególnienie	Kwoty narastające od początku roku	Liczba funduszu alimentacyjnego dla osób uprawnionych narastająco od początku roku
1.	Wyłacony fundusz alimentacyjny	76 877	18

Kwoty finansowe zwrócone przez dłużników w roku 2016 - **8 229,14 zł.**

Organ właściwy realizował działania względem dłużników alimentacyjnych poprzez :

1.- złożenia oświadczeń majątkowych i przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych u 4 dłużników alimentacyjnych;

-wystąpienie do komornika – 4 osoby;

2. złożenie informacji o podjętych działaniach:

-komornik- 9;

- organ właściwy dłużnika- 6.

3. Wystąpienie do Urzędu Pracy – 1.

4 . Wystąpienia do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy- u 0 dłużników.

5.Wystąpienia do Policji o ustalenie miejsca pobytu u 5 dłużników.

6. Wystąpienia do prokuratury o podjęcie działań w względem uchylających się dłużników od obowiązku płacenia zasadzonych alimentów- 0.

8. Udzielenie informacji o przyznanych świadczeniach z FA:

- dłużnik - 15

- organ właściwy- 7

Realizacja zadań z ustawy z dn. 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych /Dz.U. z 2017,poz. 180 ./

Ustawa z dnia 26lipca 2013r. Prawo energetyczne/Dz.U. z 2017r.,poz. 220 ze zm./

Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne przyznane w roku 2016.

	Liczba rodzin	-	kwota wydatkowana
Dodatek mieszkaniowy	65		141 274 ,00zł.
Dodatek energetyczny	36		4 713,65 zł.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- likwidacja barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych i starszych na terenie Gminy;

- brak wystarczającej ilości lokali w zakresie budownictwa komunalnego i socjalnego;

- w związku ze starzeniem się społeczeństwa Gmina Lutowiska powinna tworzyć programy integracyjne i przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu , których adresatem będą osoby starsze.

Informacja dodatkowa :

Na stronie internetowej Gminy Lutowiska zamieszczono Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej w Gminie Lutowiska www.lutowiska.pl

Sporządził:

Małgorzata Prokopiak-Młynarczyk
Kierownik GOPS Lutowiska